

„თერთი მარტის უდინებო სიცოხვის ყაფთავების სიცოხვის სიცოხვის...
აირ უჩვილესობა, იგი ყელასის სიცოხვის... ყაფთავ
სიცოხვის, მოცოცხლის წმიდა ცოდნის თუ ზემოქმდ
შედგინა, ხანგრძ-ხანგრძოს ასი
სიცოხვის, რომ მაცვა და
სიცოხვის უდინებო იყოს.“

სომხეთის მომამა

№4 (7129) 31 მარტი,
ოთხშაბათი, 2021 წელი.
ვარ 0,70 ლარი.

სომხეთის მომამა გეროვნული გმირი

ეროვნული მნიშვნელობის დღე 31 მარტი თრი უმნიშვნელოვანე-სი მოვლენითაა გამორჩეული ჩვე-ნი ქვეყნის ისტორიაში: 30 წლის წინ, 1991 წლის 31 მარტს, ჩა-ტარდა რეფერენდუმი, რომელმაც სამართლებრივი საფუძველი შე-უქმნა საქართველოს დამოუკი-დებლობას.

1939 წლის 31 მარტს, მართალ ლაზარეს აღდგინების წინა დღეს, დაიბადა საქართველოს ეროვნუ-ლი გმირი, ეროვნულ-განმათავა-სუფლებელი მოძრაობის ლიდე-რი, დისიდენტი, უფლებადამცვე-

ლი, მეცნიერი, მწერალი, საქართველოს პირველი პრეზიდენტი, ქრისტეს ერ-თვული მხედარი ზეიად გამსახურდია.

ეს ორი მოვლენა ერთმა-ნეთან მჭიდროდაა დაკავ-შირებული, რადგან ზეიად გამსახურდიას და მერაბ კოსტავას თავგანწირულმა ბრძოლამ გულანთებულ მა-მულიშვილებთან ერთად მო-უმზადა ნიადაგი რეფერენ-დუმს.

1990 წელს, როცა ქვეყნის სათავეში ეროვნული ხელი-სუფლება მოვიდა, საქარ-თველო ჯერ კიდევ საბჭოთა კავ-შირის შემადგენლობაში იყო. საბჭოთა იმპერია რღვევის სა-შიშროებას გრძნობდა და ამიტომ ახალი სამოკავშირეო ხელშეკრუ-ლება შეიმუშავა. სირკ ახალ, დე-მოკრატიულ, ფედერაციულ სახელმწიფოდ უნდა გარდაქმნი-ლიყო, რომელშიც „ნებაყოფ-ლობით“ გაერთიანდებოდნენ ყო-ფილი საბჭოთა რესპუბლიკები პრინციპით „ძლიერი ცენტრი, ძლიერი რესპუბლიკები“.

283.

თვალიზონი მართალი კაში...

როცა ეროვნული, სახელმწიფოებრი-ვად მნიშვნელოვანი დღესასწაულები მოვლებიან, მათი აღნიშვნა და ზეიმი უნ-და იმართებოდეს იმ გმირი ადამიანების უკვდავყოფით, რომლებმაც უფლისგან ბოძებული ქველაზე ფასეული-სი-ცოცხლე დასთმეს სამშობლოს თავი-სუფლებისა და დამოუკიდებლობისთ-ვის ბრძოლაში.

მის მაგალითად გავიხსენოთ, ისტო-რიულ გმირებთან ერთად, ჩვენი თანა-მედროვენი: ზეიად გამსახურდია, მე-რაბ კოსტავა, უიული შარტავა, გურამ გაბისკირია, თენგიზ ქაჯაია და უკელა ის ადამიანი, საკუთარი სისხლის ფა-სად რომ გვარგუნეს დღეგანდელობა, დამოუკიდებლობითა და თვითმყოფა-დობით გამორჩეული. მარადიული ხსოვნა მათ სახელებს.

ჩვენ, ხობელები გამორჩეულად ამაწნი ვართ ამ კუთხითაც, რადგანაც ხობი გახლავთ მშობლიური კერა სამ-შობლოს ზვარაკად შეწირული ახალ-გაზრდა კაცისა-თენგიზ (თენგო) ქაჯაი-ასი.

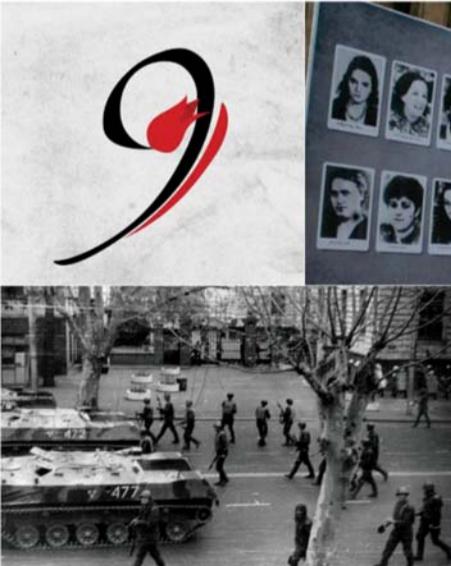
ეს სახელი და გვარი რაც თავი მახსოვე მუდმივად ჩამესმოდა ჩემს ოჯახში, სა-

მეგობრო წრეში და ყველგან, სადაც სამ-შობლოსა და პატრიოტიზმები სიტყვა ჩა-მოვარდებოდა. მისით ამაყობდნენ და ამა-ყობენ, მას ბაძავდნენ და ბაძავენ, ის უფ-ვარდათ და დღესაც გაუწეულებლად უფ-ვართ. ტკივილიანი სიყვარულით, სინა-ნელით, რადგანაც ძალიან ახალგაზრდა განეშორა წუთისიუფლ და სამშობლოს-თვის ნასროლი ტყვია თავად იგემა.

უშვილძიროდ გადაევო, სიყვარულის გახარებას ვერ მოესწრო, მაგრამ მოეს-წრო უკელაზე დიდ რამეს- საქართველოს თავისუფლებას, რომლის ერთ- ერთი გულმხურვალე შემოქმედიც თავად გაბლდათ.

3 83.

9 აპრილი - გამარჯვების მრავალი დღი...

ეპოქათა და წყობათა შეჯახების არათუ მოწმენი, უშუალო მონაწილენი ვიყავით და გმირობა, როგორც ასეთი, თანმდევი მოვლენა გახლდათ ჩვენი ეპოქალური ტკივილებით სავსე ყოფისა.

რამდენი ცრემლი და რამდენი სისხლი... რამდენი სიხარული და ტკივილნაგრძნობი ბედნიერებანი... დაუმთავრებელი ვაი-ვი-შის შემურესა და შემგრძნობს, ვინძლო წამიერად გაეგვლო გულში უპრობლემო და უსისხლო, უტრაგედიო და ჩუმი, მშვი-ლობიანი ცხოვრების უკეთესობა, მაგრამ ღმერთმა „მიყურთბალიშებას“, ბრძოლა-თა ქარცეცხლში ყოფნა გვიმჯობინა და გავხდით ნებსითი თუ უნებლივ მონაწი-ლენი საკაცობრიო მნიშვნელობის პერი-

პეტიონსა.

დღას, საკაცობრიოსი, რამეთუ გლობალური ქარ-ტეხილების გზაგასაყარზე მდებარეობა გვაყენებდა ისეთი რეალობის წინაშე, როცა ვერსად, ვერას-დროს გაიქცევი და რომ იტყვიან- პლანეტარულ მზერას ვერ დაემალები...

283.

ვაცინაცია— ჯანმრთელობის გარანტი

„გამოსავალს დღეგანდელი პანდემიის შეჩე-რებისა და დამდევის კუთხით, გხედავთ ჩვენი სახელმწიფოს, სამედიცინო პერსონალისა და საზოგადოების კოორდინირებულ მუშაობაში.

COVID 19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია ინფ-ექციისაგან დაცვის ეფექტური და უსაფრთხო საშუალებაა!

ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაცია, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის უწყებები და კვა-ლიფიციური ექიმები რეკომენდაციას უწევენ COVID 19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციას!

აცრა ნებაყოფლობითია.

683.

საქართველოს ეროვნული გმირი

183.

თველოს თავისუფლებისთვის ბრძოლა არც ერთი წუთით არ შეწყვეტილა.

ზვიადი და მერაბი ეროვნული მოძრაობის სხვა ლიდერებთან ერთად 1989 წლის 9 აპრილის შემვიდობაზე მიტინგის დარბევის შემდეგ კვლავ დააპატიმრეს.

1990 წლის 28 ოქტომბერს ეროვნული მოძრაობის ძალის შემვით ჩატარდა სსრ-ში პირველი მრავალპარტიული არჩევნები, რომელშიც საქართველოს მოსახლეობის ასოლუტურმა უმრავლესობამ მხარი დაუჭირა საარჩევნო ბლოკს „მრგვალი მაგიდა-თავისუფალი საქართველო“.

1990 წლის ნოემბერში უზენაესი საბჭოს პირველ სესიაზე ზვიად გამსახურდია საქართველოს უზენაესი საბჭოს თავჯდომარებ აირჩიეს, 1991 წლის 26 მაისს კი საქართველოს მოსახლეობამ იგი ქვეყნის პირველ პრეზიდენტად აირჩია. 1992 წლის იანვარში რევანშიზმის, შეურის, გაუტანლობის გრძნობით აღვითომა ანტიეროვნულმა ძალებმა რუსული ჯარების დახმარებით პრეზიდენტი სამშობლოდან განდევნეს. იგი თანამებრძოლმა, ჩეჩენეთის პრეზიდენტმა საფრთხეს განარიდა. ზვიად გამსახურდია გროვნილანაც აქტიურად იბრძოდა ხელისუფლებაში მოსული სამხედრო ხუნტის წინააღმდეგ. რიცხვსაც 1993 წელს აფხაზეთის დაკარგვის საფრთხე შეიქმნა, პრეზიდენტი საქართველოში დაბრუნდა.

ხობის რაიონის სოფელ ძველ ხიბულაში, დაღმდე გაურკვეველ ვითარებაში, სამწუხაროდ, იგი სიცოცხლეს გამოასალეს. ასე დაუქავშირდა ზვიად გამსახურდიას სახელი ჩვენს რაიონს. აქვეუნდა აღვითონოთ, რომ ეროვნული მოძრაობის ხობელმა წარმომადგენლებმაც ჩვენი მოკრძალებული წვლილი შევიტანეთ საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების საქმეში.

ხობში ეროვნული მოძრაობის საინიციატივო ჯგუფი 1989 წლის 10 მაისს შეიქმნა. იმ დღიდან დაწყებული, ხობის „ეროვნულება“ ყველა მნიშვნელოვან ღონისძიებაში გმონაწილეობდით. განსაკუთრებით მძიმე იყო სახელმწიფო გადატრიალების გზით მოსულ სამხედრო ხუნტასთან დაპირისპირება, რაც ბევრ ჩვენს თანამებრძოლს სიცოცხლის ფასად დაუჯდა.

სამშობლოსთვის ბრძოლას პირველი ხობის პრეზექტი თენგიზ ქაჯაია შეეწირა. გვჯერა, მათ სახელებს დავიწყება არ უწერია. ხობელმა „ეროვნულებამ“ ბოლომდე უერთგულეს წამებულ პრეზიდენტს. მათ დიდი წვლილი შეიტანეს ძეველ ხიბულაში პრეზიდენტის ხსოვნისადმი მიძღვნილი სახლ-მუზეუმის დაარცხადებით აღდარისა და არალეგალური მოვლენის შემთხვევაში 1976 წელს შეიქმნა „საქართველოს პელინგის კავშირი“, რომელიც აქტიურად იცავდა საბჭოთა იმპერიაში პოლიტიკატიმრების უფლებებს.

1977 წელს ზვიადი და მერაბი დააპატიმრეს. 1978 წელს აშშ კონგრესმა ისინი ნობელის პრემიაზე წარადგინა. საქარ-

183.

პირველი, რომელიც საქართველოს იდენტობისა და სახელმწიფოებრივი განსაზღვრულების აუცილებლობისთვის გვჭირდებოდა დამოუკიდებლობა გახდა. იმ ურჩხულის კლან-ჭებიდან დასხვა, რომელიც 70 წლის მანძილზე გამაღებით ებრძოდა ქართულ სახელმწიფოებრიობას-ტრადიციისა და ენის დაკინიგებიდან დაწყებული, საუკეთესო მამულიშვილების განადგურებით დამთავრებული ყველაფერს აკეთებდა ეროვნული სულისკვეთების ჩასაკლავად. ეს გახდა თუ არა დამოუკიდებლობის აღდგენა 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე.

რეფერენდუმში მონაწილეობა მიიღო მოსახლეობის საერთო რაოდენობის 90,3 %-მა, რომელთაგან 99 %-მა კითხვას დადგებითად უპასუხა. მათ შორის აფხაზებმა და ოსებმა, სომხებმა და აზერბაიჯანელებმა, ქურთებმა და ებრაელებმა, უკრაინელებმა და რუსებმა... ამის საფუძველზე, 1991 წლის 9 აპრილს მიღებულიქნა სა-

9 აპრილი - გამარჯვება ტრაგედიით...

ქართველოს სახელმწიფო დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი. 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი.

1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი.

ლეს პერიოდშიც გამოჩდნენ სიკვდილს შეგებებული ქართველები ზვიად გამსახურდიასა და მერაბ კოსტავას თაოსნობოთ. სწორედ ამ სწორუპოვარი გმირკაცების დამსახურება გახდა თალის შემზადება „ახალი დიდგორისთვის“, ეროვნული თვითშეგნების ამაღლებით თითოეული მოქალაქის განწყობის აღტკინება საცხრააპრილოდ!

დიახ, ქართული გენი და მოდგმა დაუპირისპირდა „დერჯავას“ და წაგვარა ის, რაც მას ეკუთვნოდა, რომელიც მას საუკუნეებით სისხლადმობილი გადმოეცა სამეცნიეროები. აჩეხეს, ტანკებითა და საწამლავი გაზებით დაუპირისპირდნენ, მაგრამ უფლისგან ბოძებული რწმენა ვერ წაგვარეს ივერიას! რუსეთის იმპერიამ უკან დაიხია!

ქართველების ერთად დგომამ და უშურველებამ გამარჯვება... 1989 წლის 9 აპრილმა გაჭრა ხვრელი ახალი საქართველოსკენ, დიდი ბრძოლებითა და დაუსრულებული იმედებით აღვისლი საქართველოსკენ..

„გეხისტუროსნებმა“ სძლიერ ტანკებსა და ნიჩბებს, საწამლავებსა და სინდისებს... ჩვენ გავიმარჯვეთ! ამის შეძღვომ: 1990 წელის 28 ოქტომბერს საქართველოს სსრ-ის არჩევნებში კომუნისტიური პარტია დამარცხდა და წელისუფლება გადავიდა ზვიად გამ-

ლაშა გვარალია, მცხოვრილი.

